

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Харківської державної академії культури, м. Харків, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 02 Культура і мистецтво на підставі прилюдного захисту дисертації на тему «Камерно-вокальна творчість Володимира Рунчака: жанрово-стильові аспекти» за спеціальністю 025 Музичне мистецтво 29 березня 2023 року Лю Веньшу.

Лю Веньшу, 1991 року народження, громадянка КНР, освіта вища: у 2017 році закінчила Університет Ляочен за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» та здобула кваліфікацію магістра з мистецтва.

Навчалася в аспірантурі Харківської державної академії культури з 03 вересня 2018 року по 02 вересня 2022 року.

Дисертацію виконано в Харківській державній академії культури Міністерства культури та інформаційної політики України (м. Харків).

Науковий керівник здобувача: Сташевський Андрій Якович, доктор мистецтвознавства, професор, Харківська державна академія культури Міністерства культури та інформаційної політики України, завідувач кафедри народних інструментів.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, серед них 4 — у наукових фахових виданнях України:

1. Лю Веньшу. Композиторська творчість Володимира Рунчака: історіографічний аналіз. *Культура України*: зб. статей. Вип. 67. Харків : ХДАК, 2020. С. 107-117.

2. Лю Веньшу. Ідейно-світоглядні та образно-тематичні пріоритети композиторської творчості Володимира Рунчака. *Актуальні питання гуманітарних наук*: зб. статей. Вип. 38, Том 2, ДДПУ ім. І. Франка, 2021. С. 47-53.

3. Лю Веньшу. Requiem на латинські канонічні тексти для дев'яти

виконавців Володимира Рунчака: особливості авторської трактовки жанру. *Музичне мистецтво і культура*. Т. 1. Вип. 34. Одеса, ОДМА ім. А. Нежданової, 2022. С. 73-88.

4. Лю Веншу. «Чумацька пісня» для баритона і фортепіано Володимира Рунчака: композиційні й жанрово-стильові особливості. *Культура України: зб. статей*. Вип. 76. Харків : ХДАК, 2022. С. 120-125.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Черноіваненко Алла Дмитрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової, із зауваженнями:

1. Справедливо виявляючи в камерно-вокальній творчості В. Рунчака два основні жанрово-тематичні вектори - пов'язані з переломленням фольклорно-національного начала та з реалізацією духовно-релігійної тематики через художнє її втілення в композиційних формах відповідних жанрових моделей (с. 176) - дисерантка обходить увагою їх зв'язки з історично утвореним національним жанром солоспіву, який пов'язаний із загальною тенденцією кристалізації українського академічного музичного мистецтва, а його історико-стильова динаміка зумовлена такими зasadничими ознаками жанру, як глибинний синтез слова і музики, камерний спосіб спілкування, розмаїта палітра образно-психологічної сфери, імпровізаційна свобода та варіантність загальної будови виконавської драматургії. На думку опонента, відсылання до українського солоспіву (який виступає характерним для української традиції національним звуковим ідеалом), зокрема, рельєфне порівняння сучасних камерно-вокальних циклів (у тому числі, аналізуємих в дисертациї) із українським солоспівом XIX – XX ст., тільки закріпило б обґрунтування обох вказаних жанрово-тематичних векторів.

2. Наукова база дослідження дуже солідна, про що свідчить список використаної літератури (226 позицій). Однак серед великої кількості

необхідних та важливих джерел відсутня фундаментальна робота Л. Повзун щодо явища і поняття камерності у широкому теоретичному аспекті, яка виявляє сутність жанрово-стильової специфіки даного явища. У зв'язку з чим виникає запитання: як, на Ваш погляд, у камерно-вокальній творчості Рунчака співвідносяться характеристики камерності, концертності, симфонізації у цілому, чи превалює якась з них?

3. Лю Веньшу вказує на нечисельність камерно-вокального шару музики Володимира Рунчака, але натомість - його значущість і жанрове розмаїття. У чому авторка дослідження бачить причини зростання значущості жанрово-стильової форми вокального циклу у творчості Рунчака та у музичній культурі ХХ-ХХІ ст.?

4. Дисертантка спеціально не розглядає питання багатошарових діалогічних відносин функціонування камерно-вокального жанру (таке завдання і не було проголошене авторкою і йому багато уваги приділяли інші дослідники даного жанру, зокрема, одеська, Ольга Філатова та інші). Втім, враховуючи дану іманентну характеристику камерно-вокального жанру, виникає запитання щодо диференціації функцій вокаліста (-ів) та інструменталіста (-ів) у виконавському діалозі камерно-вокальної музики. Хто з них, на думку дисертантки, інструменталіст чи вокаліст, більшою мірою відповідальний за «почуття форми» у камерно-вокальному ансамблі?

5. В роботі часто вказується на символічне значення різних музично-мовних або літературно-поетичних знаків в камерно-вокальних творах Рунчака. Цікавим, з точки зору китайської дослідниці (і виконавиці) став би досвід теорії символу (і філософії) китайських дослідників, зокрема, яким чином співвідносяться традиційні т.з. «щасливі символи» китайської культури з трагічними сторінками камерно-вокальної музики Рунчака, передусім, як це втілюється у виконавській інтерпретації китайських артистів?

Александрова Оксана Олексandrівна, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри теорії музики Харківського національного

університету мистецтв імені І.П. Котляревського, із зауваженнями:

Зауваження стосуються термінів і словосполучень, які не впливають на загальну концепцію дослідження, але потребують уточнення «формоструктура» (краще розділяти або використовувати окремо), «формобудівна сфера», «формоорганізація», «інтонаційно-образне» (краче образно-інтонаційне), «ритмові компоненти музичної тканини» (ритмічні) «ідейно-образна драматургія» (драматургія і є образним розвитком твору).

Композитор використав широкий спектр тембрових сполучень. У зв'язком з цим перше запитання:

- 1) Яка роль належить тембру у досліджуваних творах, чи можна казати про темброву семантику і темброву драматургію у творах В. Рунчака?;
- 2) Ви наголошуєте, що проаналізовані Вами твори відносяться до камерно-вокальних. В українській вокальній класиці жанр солоспіву с провідним, які риси солоспіву знайшли прояв в творах В. Рунчака? Чи є вони взагалі?

Коновалова Ірина Юріївна, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури, із зауваженнями:

1. Звертаючись до проблематики камерно-вокальної творчості В. Рунчака, поза увагою авторки дисертації залишилося висвітлення загальних тенденцій сучасного розвитку цієї жанрової сфери, з якими корелює музика українського композитора.
2. В деяких аналітичних нарисах роботи, присвячених розкриттю специфіки камерно-вокальної музики В. Рунчака, більш акцентована увага на інструментальній площині заявлених творів, проте вокально-інтонаційна складова розглянута дослідницею меншою мірою (підрозділ 3.1.)

Лошков Юрій Іванович, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури, із зауваженнями:

- 1) На стор. 152 дис. авторка тексту пише: «Саме в цьому мега-циклі

Л. Беріо, на створення якого його авторові знадобилося часу навіть більше, ніж В. Рунчакові на свій (а саме - понад сорок років з 1958 по 2022 рр.) ...» Не зрозуміло, що означає наведений період - 1958-2022 рр., який жодним чином не збігається ні з творчістю Л. Беріо (роки життя - 1925-2003), ні В. Рунчака (рік народження 1960-й).

2) Цікавим, на нашу думку, є Додаток Г (стор. 249), де пропонується порівняльна таблиця композиційних структур Реквіємів В. Рунчака, К. Пендерецького, Д. Лігеті, Б. Бріттена, І. Стравінського та Г. Берліоза, утім в тексті дисертації компаративний аналіз цих творів не здійснювався. Тому, виникає питання до дисертантки: який смисловий контекст запропонованого Додатку?

Польська Ірина Іллівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради

«Утрималися» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Харківської державної академії культури, м. Харків присуджує Лю Веньшу ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Голова спеціалізованої вченої
ради

Ірина Польська